Giants Of #8: Rav Saadia vs Aharon ben Meir / Rav Saadia as Gaon

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1. Some calendar facts

- In Jewish law, the hour is divided into 1080 chalakim. (Each chelek is 3.33 seconds.)
- The *molad* is the purported time of conjunction of the Sun and the Moon the moment of the New Moon
- Two rules
 - o 1: Rosh haShanah cannot start on Sunday, Wednesday or Friday
 - o 2: If the *molad* is after midday, Rosh Chodesh is postponed until the next day
 - o So if the *molad* for Tishrei occurs on Shabbat afternoon, Rosh haShanah is pushed to Monday.

2. Some of the writings of Rav Saadia Gaon

- Ha'Egron dictionary for poets
- Sefer haGalui recording battles against heresy
- Ha'Emunot v'haDeiot on Jewish belief
- Polemics against Karaites
- Arabic Targum and commentary for much of Tanach
- Arabic translation and commentary on Sefer Yetzirah
- Responsa and smaller halachic works
- Arabic commentary on Rabbi Yishmael's 13 middot
- Klalei haTalmud
- Siddur
- Piyutim

3. The Siddur of Rav Saadia Gaon, Azharot for Shavuot

https://www.hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=20685&st=&pgnum=250

?הקשר	פרטים				
זכירת ד' ציצית, תפילין, מזוזה, אהבת ד', קידוש ד', צניעות, לא תנסו, ברכת השובע, הלל, אחרי רבים להטת, ברב עם, תרומה, בית המקדש ועבודות עבודת ד'					
ע"ז ועובדי כוכבים מעשים הקרובים לע"ז טומאה השייכת לע"ז	ע"ז, הרס ע"ז, גאולת עבד, לא תכרות ברית, טומאת ע"ז, מולך, סוגי כישוף, פיאות, תער, קרחה, כתובת קעקע, חקות עכו"מ, בעלי מום, טומאה חוץ למחנה, נבואה בשם ע"ז, טומאה וטהרה, רחמים לעני ולגר, לא תסגיר עבד				
שבועות משפט דיבור של מצוה ואיסור	שירת לויים, מלחמה, בל תוסיף-תגרע, נביא שקר, שנאה, שקר, חמס, נקימה, קללת חרש,				
שבת ומועדים קדושת הארץ והמקום	שבת, פסח, עומר, לחם הפנים, עליה לרגל, שבועות, ר"ח, ר"ה, יוה"כ, סוכות, שמי"ע, שבת ומועדינ				
יחס הורים וילדים יחס לעבדים חסד וכבוד	מילה, פדיון, חינוך,החתנת בן, מילת עבד, בכור בהמה, פטר חמור, שילוח הקן, טומאת לידה, אבילות, מצוות חסד וצדקה והלוואה והענקה, הידור זקן, מצוות שבט לוי, מצוות כהנים, מתנות כהונה, התרת והפרת נדרים, קרבנות, נותר וטומאה, חילוק הארץ				
רציחה נזק חייבי מיתה ועונשים מצוות של המת	רציחה, הרג עובר, חובל, נזקי עבד, נזקי שור, בא במחתרת, מכה, לשה"ר, שחוטי חוץ, בת כהן שזינתה, שמן המשחה וקטרת לזר, זר הקרב למקדש, מגדף, עובד ע"ז, גונב נפש, מסית, נביא שקר, השחתת עץ, בועל ארמית, עמלק, קבורה, עגלה ערופה, מיתת אבות על בנים, משכון, עיר מקלט, כרת למבטל קר' פסח, בן סורר ומורה, האוכל טבל, עיר הנדחת, מעקה, עונש המחזיקה במבשיו, מלקות, לא תעמוד על דם רעך, לקום על חבר,	לא תרצח 50			
ניאוף, סוטה, עריות, יבום וחליצה, גירושין ונושא גרושתו, נישואי כהן, רובע, משכב זכר, ביאות אסורות איסורי חתנות, אשת יפת תואר, כלי גבר ושמלת אשה, קדש, אתנן זונה ומחיר כלב, סריס, איש ואשה אונס ומפתה, שפחה חרופה, קידושין ונישואין, שאר-כסות-עונה חיי אישות					

צדק בעניני ממון	תשומת יד, פעולת שכיר, כפל וד' וה' לגניבה, גונב נפש ומכרו, להחזיר משכון, ריבית, שמיטת עבדים, ייעוד, לא תהיה לו כנושה, תשלומי נזק, אונאה, חירות בשן ועין, לא תבוא לבית לעבוט, השבת אבידה, האכלת פועלים, מאזני צדק, ערכין, פדיון, תמורה, המקדיש ביתו, חרמים, מעשרות, מעשר שני, קדושת בכור, גזל הגר, הסגת גבול, א' בפה וא' בלב, בתי ערי חומה, ערי הלויים		
עדות דיבור קרבנות על חטא	מרמה, עדים ועדות, עד זומם, דרישה וחקירה, לשון הרע, צרעת, מעילה, אשם תלוי, סוגי אשם ושעיר חטאת	לא תענה 52	
איסורי תאוה	חמדת ממון חבירך, מאכלות אסורות, חמץ בפסח, קר' פסח נא ומבושל, פיגול-נותר-טמא, טבל, מעשר שני לאונן, תקרובת ע"ז, שחיטה, נזיר, סימני כשרות, חדש, חטאת פנים, כלאי זרעים, ערלה, חרישה בכלאים, כהן בעל מום, הגבלות המלך	לא תחמד 54	

4. Rashi to Shemot 24:12

"I will give you the stone tablets and the Torah and the mitzvah I have recorded, to teach them."

:כל שש מאות ושלש עשרה מצות בכלל עשרת הדברות הן, ורבינו סעדיה פירש באזהרות שיסד לכל דבור ודבור מצות התלויות בו All 613 mitzvot are included in the *aseret hadibrot*, and Rabbeinu Saadya explained, in the *Azharot* he composed, the mitzvot linked to each *dibbur*.

5. Rav Saadia Gaon, Introduction to his Targum (Hebrew from Rav Kapach)

ולא חברתי ספר זה אלא לבקשת אחד התלמידים אשר בקש ממני ליחד לפשטי התורה ספר מיוחד, בלי לשלב בו דבר משמוש הלשון ומלים המחולפות והמהופכות והמושאלות. ולא אביא בו שאלות הכופרים ולא תשובותי עליהם, ולא ענפי המצות השכליות. ולא היאך עשיית המצות השמעיות, אלא אתרגם עניני מקראות התורה בלבד...

I didn't write this text other than because some of the students asked me to separate the simple meaning of the Torah into a separate book, without mixing in matters of linguistic usage, synonyms, antonyms and borrowed terms. And I will not bring in it the questions of heretics or my responses to them, and the branches of the rational commandments and how to fulfill the revealed commandments. I will only translate the verses of the Torah, exclusively...

6. Questions listed by Shemuel Avraham Posnanski in תשובות רב סעדיה גאון על שאלות חיוי הבלכי

ג למה לא שמר ד' את הבל ד למה היסורים מן האדם לא נעדרים ה למה לא יחיה האדם לעד ללא ירד שאול ו אם יש טומאות באדם מה תועיל הרחיצה אחר זה

- ג Why didn't Gd guard Hevel?
- 7 Why isn't suffering absent from humanity?
- 7 Why don't people live forever, without descending to the grave?
- 1 If there are forms of impurity in people, what good does bathing [in a mikvah] do?

7. Rabbi Avraham Ibn Ezra to Bereishit 3:9 shitah acheret

"And Gd called to the man, and said to him: Where are you?"

ישתחקו עצמות החוי הכלבי שאמר לולי שענה אדם לא היה נמצא והנה ראיה כי קין כחש וד' אמר לו: קול דמי אחיך (ברא' ד, י), רק דברה תורה כלשון בני אדם לפתחון דבר:

The bones of Chivi haKalbi should be silenced, for he said that had Adam not answered, he would not have been found. There is proof, but Kayin denied and Gd said to him, "The voice of the blood of your brother." The Torah only spoke with human language, as an introduction to the matter.

8. Rav Saadya Gaon's answer to Question 3

כי ממיטב מיחיו הוביל למלך השלטון והודיעו כי הומאס ולא שב ויסטון ויתהולל בתשובתו כמסבב וצודה כי דם עבדיו יקום ונפשו פודה אשר אמרת למה לא שמרו ונינו לא נשחת שאת בניו מנחות רצה א-ל את הקטן נמבזה ונמס הביא הרב לקטן נגף אח ושאלו אלו-ה למען יודה על כן נקמו א-ל באף רודה ענה אענך על שאלתך תשובה נצחת אבל בהיות עולם שני הכל בר לתוכחת: כי לעת תמוט רגלם שם יאל לשלם נקם כי יש לא-ל להחליפו טוב ולא ישוב ריקם ולא בכל עת יציל נחמס מאודו בין עובד א-ל לאשר לא עבדו כן היה לך אמר אלו היה עולם אחד וישיבה אחת שוש אל ישישו העושקים פה בעושקם ולא יתאבל כל עשוק ורצוץ ונעקם יען כי לא ימנע עושק מנטות ידו כי יש יום לכל אחד בחוקו למדדו

When Adam's sons brought offerings, Gd accepted the younger, for from the best of his food he brought to the royal ruler. The degraded and rejected, the greater brought compared to the smaller. Gd informed him he was rejected, and he did not repent and he hated.

He struck his brother, and Gd asked so that he might admit it. He played the fool in his reply, like a trickster and hunter. Gd punished him, striking him with rage, for the blood of His servants He will avenge, and his life He will redeem.

I will answer your question with a mighty reply, as far as your question as to why Gd did not guard him, and his descendant was not destroyed. This would be right to say, were this the world of one person, with one dwelling, but because there are others in the world, all was created for education.

Rejoice not, those who cheat others here in their plots; their leg will stumble at the time Gd chooses to punish them. Those who are cheated, crushed and bent need not mourn, for Gd can change it and they will not return emptyhanded. For corruption does not cease to extend its hand, and one who is attacked is not always saved from its brand, but there is a day for each one, his allotment for his measure, whether one who serves Gd or one who does not.

9. Rav Saadia Gaon's answer to Question 7

הרעב והחלי והפחד והשוד והשברים כל אלה שאלה אחת והרבית דברים: למען ידעו כאב המוסרים ותמרורם ולא היו מכירים אלו העדירם **ע**וד שאלת על מיני היסורים והחום והקור למה מן האדם לא נעדרים *דע* וראה כי אלו-ה לטובת יצורים ייסרם ויחדלו מעשות רע אשר לזה יסגירם

You also inquired about the types of suffering – the famine, illness, terror, theft and damage, the heat and the cold; why are these not lost from man? All of these are one question; you were overly verbose.

Know and see that Gd rebukes creatures for their benefit, that they may know the pain and bitterness of rebuke, and so that they will cease to practice evil. For this He will give them over. They would not learn this, were suffering lost.

10. Ray Saadia Gaon's answer to Question 77

למה לא יחיה האדם לעד ולא ירד שאול
ואף כי תתאיו לעמדו פה במצור ובתאול:
ובהפחידו אותם בצרותיהם יש בדתו בוגדים
אז היו שכם אחד כולם לא היו עובדים:
או להצילה מצרה וצוקה ורעד
כי סרה דברת על שוכן עד:
ערוך למו מאתמול תפתה בחמות
גם אתה כאחד מהם בכעס א-ל נקמות:

פלאות התמהת והקשית לשאול מי יתן ונוצר מתחלה בעולם הבא לגאול בעשותו כל אלה יש רבים מורדים קל וחומר אם לא היו פוחדים צורתך המן החכמה לחיותה לעד אי זו דעת תשפוט לחלצך ממעד נכונו ללצים שפטים ומהלומות אשר חשך לעת צר ליום קרב ומלחמות

You have expressed wonder, and asked stubbornly, why a man does not live eternally, without descending to Sheol. Would that Man had been created initially in Olam haBa, to be redeemed! And instead Gd desired to place him here, in pain and exhaustion.

[Even with] Gd having done all of this, there are still many who rebel. [Even though] Gd intimidates them, there are those who rebel against His law. How much more so if they were not afraid! Then, as one group, none of them would work.

Would it be wise for your form to be kept alive forever, or to save it from trouble and pain and trembling? What intelligence could judge to save you from stumbling – when you have fomented rebellion against the Eternal One? Verdicts and suffering are prepared for scorners; angry *tifteh* was arranged from yesterday for them. It will be dark at the time of trouble, the day of battle and wars. You will be as one of them, in the rage of the punishing Gd.

11. Rav Saadya Gaon's answer to Question 1

וכלי מלא צואה מה יועיל בהיותו רחוץ הנני אשיבך מלין ודברי נחוץ כי כל מימיו לא יקראו טמאות עד היפרדם קדוש איך לא יצרו – אמרת – מבית ומחוץ ומשלתו בשרץ ובלבינה בטמאתו לרחוץ ידע תדע כי אין טומאה בחדרי האדם

קדושים המה מלפנים ולחיצון בכל מאדם אזלו מים מני ים ולא יטהר מאבך והוא אמר כבסי מרעה לבך:

על כן בהיפרדם כאשר צוה יוסדם רק הטמאות טומאת הרשע בהם תבך ומה יועילו ללב כופר כל מיני נבך

How were they not formed holy, inside and out, you asked. And what good would it do for a vessel filled with excrement to be washed? You compared Man to a sheretz and a clay receptacle, in its impurity to wash. I will offer words of reply to you, and my message will be quick.

Know that there is no impurity in the innards of Man; his liquids are not deemed impure until they separate from him. Therefore when they [do not yet] separate as their Founder commanded, they are holy inside and [impure only when] outside.

Only the case of those who are impure with the impurity of wickedness will cause you confusion. The water can depart from the sea and your arrogance will not be purified. What will all manner of waves benefit the heart of a heretic? He has declared: Cleanse your heart of evil.

Toldot: Lessons of a Lentil Stew

12. Bereishit 25:29-34

And Yaakov cooked stew, and Esav came from the field, and he was tired. And Esav said to Yaakov: Pour down my throat now (or: please) of this red (adom), red stuff, for I am tired. Therefore he/it was called Edom.

And Yaakov said: Sell me, today, your birthright.

And Esav said: Behold, I am going to die, what is a birthright to me?

And Yaakov said: Swear to me today.

And he swore to him, and he sold his birthright to Yaakov.

And Yaakov gave Esav bread and lentil stew, and he ate and drank and rose and went. And Esav scorned the birthright.

13. Did Esav really sell the birthright for a bowl of stew?

- Yaakov gave the stew from the beginning (Rabbi Shimshon Raphael Hirsch, HaKtav v'haKabbalah)
- The meal was to mark the transaction, which was made with money (Radak's father, Chizkuni, Hadar Zekeinim)
- Yaakov presented the sale as taking responsibility for Esav, as the "older" brother (Abarbanel)

14. Talmud, Sanhedrin 106b

:היה ביה דרוש ביה דרוש לבריה: בכולהו לא תפיש למדרש לבר מבלעם הרשע דכמה דמשכחת ביה דרוש ביה: בכולהו לא תפיש למדרש לבר מבלעם הרשע דכמה ליה מר בריה בכולהו לא תפיש למדרש למדרש למדרש למדרש למדר משלח למדרש למד

15. Examples

•	Shemuel I 6:12	וישרנה	"And they went straight"	"And they sang"
•	Shemuel I 14:47	ירשיע	"He destroyed"	"He ruined"
•	Shemuel I 16:12	אדמוני	"Ruddy"	"Like Esav"